

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2016

aruandeaasta lõpp: 31.12.2016

nimi: Tartumaa Arendusselts

registrikood: 80240283

tänava nimi: Riia

maja number: 15

linn: Tartu linn

maakond: Tartu maakond

postisihnumber: 51010

telefon: +372 53409873, +372 7430088

e-posti aadress: kristiina@tas.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	10
Bilanss	10
Tulemiaruanne	11
Rahavoogude aruanne	12
Netovara muutuste aruanne	13
Raamatupidamise aastaaruande lisad	14
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	14
Lisa 2 Raha	15
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	15
Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	16
Lisa 5 Kasutusrent	16
Lisa 6 Laenukohustised	16
Lisa 7 Võlad ja ettemaksed	17
Lisa 8 Liikmetelt saadud tasud	17
Lisa 9 Annetused ja toetused	18
Lisa 10 Tulu ettevõtlusest	18
Lisa 11 Muud tulud	18
Lisa 12 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	19
Lisa 13 Mitmesugused tegevuskulud	19
Lisa 14 Tööjõukulud	19
Lisa 15 Seotud osapooled	20
Aruande allkirjad	22
Vandeauditori aruanne	23

Tegevusaruanne 2016

Seisuga 31.12.2016 oli TASil 115 liiget – 18 omavalitsust, 41 erasektori ja 56 kolmanda sektori esindajat. Aastal 2016 on vastu võetud 10 uut liiget ja välja arvatud 6 liiget.

Üldkoosolekuid toimus aastal 2016 kaks korda: juunis ja septembris. Aastal 2016 toimus 10 juhatuse koosolekut.

TASi büroo asub Tartus, Vaksali 17A. TASil oli 31.12.2016 seisuga 4 täiskohaga töötajat – tegevjuht, ettevõtluse valdkonna konsultant-projektijuht, kogukonna valdkonna konsultant-projektijuht ja konsultant-asjaajaja (konsultant-asjaajaja töötab TASis alates 01.05.2016). Perioodil 01.01-30.04.2016 töötas TASis täiskohaga National Geographicu kollaste akende koostööprojekti „Elu kahe maailma piiril“ arendusspetsialist. Osalise koormusega töötas TASis perioodil 01.01.-31.08.2016 Peipsimaa koordinaator.

Raamatupidamine on teenusena firmalt E-Audit Konsultatsioonid OÜ.

Vastutusvaldkonnad on töötajate vahel jagatud järgmiselt:

Tegevjuht:

- TASi rakenduskava, eelarve ja tegevuskava projektide koostamine ja juhatusele tähtaegne kinnitamiseks esitamine;
- TASi strateegia rakendamine, rakenduskava, eelarve ja tegevuskava täitmise tagamine, nendes ettenähtud tegevuste planeerimine ja elluviimine, kooskõlastades eelnevalt:
  - a. juhatuse komisjoniga üle 3000 eurose mahuga tegevuste sisu ja eelarved ning töövõtulepingud;
  - b. juhatuse esimehega tegevjuhiga seotud tegevused/dokumentatsiooni (sh oma puhkuste ajakava ja kuludokumendid);
- riigisisese ja rahvusvahelise koostöö ja arendusprojektide kavandamine ja koostamine ning selleks vajalike ettepanekute tähtaegne esitamine juhatusele;
- tegevmeeskonna ja TASi lepinguliste partnerite töö planeerimine, korraldamine, juhtimine ja kontrollimine vastavalt eelarvele, rakendus- ja tegevuskavale, üldkoosoleku ja juhatuse otsustele ning punktis 2 toodud tingimustele;
- lepingute, jooksvate tehingute ja kohustuste allkirjastamine vastavalt volitustele ja punktis 2 toodud tingimustele;
- TASi kontori asjaajamise korraldamine;
- dokumentatsiooni korrasoleku, dokumendihalduse toimimise ja vastavuse tagamine kehtivas seadusandluses ja TASi juhtorganite otsustega kehtestatud nõuetele;
- informatsiooni kaasajastuse tagamine TASi veebilehel ja TASi hallatavates meililistides;
- informatsiooni vahendamise korraldamine TASi juhatuse, liikmete, koostööpartnerite ja avalikkuse vahel;
- TASi juhtorganite ja nende komisjonide koosolekute tehnilise toe tagamine;
- aruandluse koostamine ja esitamine, sh:
  - a. tegevuskava ja eelarve täitmise aruanded juhatusele kord kvartalis;
  - b. tegevuskava ja eelarve täitmise aruanded üldkoosolekule kaks kord aastas;
- TASi esindamine vastavalt oma volitustele;
- projektitaotlustega seotud töökorralduse, menetlemise ja seirega seotud dokumentatsiooni väljatöötamise korraldamine ja toimimise tagamine.

Ettevõtluse valdkonna konsultant-projektijuht:

- projektitaotlejate nõustamine ja teavitamine, sh projektitaotluste menetlemine ettevõtluse valdkonnas;
- projektide ja taotlemisega seonduvate infopäevade, koolituste, töökoosolekute ja konsultatsioonide korraldamine ning läbiviimine;
- taotlemise, menetlemise ja seirega seotud dokumentide arhiveerimine vastavalt TASi dokumentide käitlemise korrale;
- PRIA taotlusvormide ja kuludeklaratsioonide kontrollimine ja allkirjastamine;
- projektide kohta seireandmete kogumine vastavalt TASi seirekorrale;
- töö korraldamine hindamiskomisjoniga;
- projektitaotlustega seotud dokumentatsiooni ettevalmistamises osalemine;
- projektitaotluste andmesüsteemi ja seiresüsteemi arendamises osalemine;
- töö organisatsiooni dokumentatsiooniga;
- TASi arendusprojektide juhtimine ettevõtluse valdkonnas, sh koostöövõrgustike arendamine ja juhtimine;

- koolituspäevade, õppereiside, seminaride ja ümarlaudade organiseerimine;
- projektidega seonduva dokumentatsiooni korrashoid ja arhiveerimine;
- projektidega seotud aruandlus ja teavitamine;
- TASI strateegia rakendamine.

Kogukonna valdkonna konsultant-projektijuht:

- projektitaotlejate nõustamine ja teavitamine, sh projektitaotluste menetlemine kogukonna valdkonnas;
- projektide ja taotlemisega seonduvate infopäevade, koolituste, töökoosolekute ja konsultatsioonide korraldamine ning läbiviimine;
- taotlemise, menetlemise ja seirega seotud dokumentide arhiveerimine vastavalt TASI dokumentide käitlemise korrale;
- PRIA taotlusvormide ja kuludeklaratsioonide kontrollimine ja allkirjastamine;
- projektide kohta seireandmete kogumine vastavalt TASI seirekorrale;
- töö korraldamine hindamiskomisjoniga;
- projektitaotlustega seotud dokumentatsiooni ettevalmistamises osalemine;
- projektitaotluste andmesüsteemi ja seiresüsteemi arendamises osalemine;
- töö organisatsiooni dokumentatsiooniga;
- TASI arendusprojektide juhtimine kogukondade ja noorte arendamise valdkonnas;
- kohalike omavalitsuste nõustamine piirkondlike arendusprojektide ideede väljaarendamisel;
- koolituspäevade, õppereiside, seminaride ja ümarlaudade organiseerimine;
- projektidega seonduva dokumentatsiooni korrashoid ja arhiveerimine;
- projektidega seotud aruandlus ja teavitamine;
- TASI strateegia rakendamine.

Konsultant-asjaajaja:

- projektitaotlejate nõustamine ja teavitamine;
- projektide ja taotlemisega seonduvate infopäevade, koolituste, töökoosolekute ja konsultatsioonide korraldamine ning läbiviimine;
- taotlemise, menetlemise ja seirega seotud dokumentide arhiveerimine vastavalt TASI dokumentide käitlemise korrale;
- projektide kohta seireandmete kogumine vastavalt TASI seirekorrale;
- töö korraldamine hindamiskomisjoniga;
- projektitaotlustega seotud dokumentatsiooni ettevalmistamises osalemine;
- projektitaotluste andmesüsteemi ja seiresüsteemi arendamises osalemine;
- töö organisatsiooni dokumentatsiooniga;
- kohalike omavalitsuste nõustamine piirkondlike arendusprojektide ideede väljaarendamisel;
- koolituspäevade, õppereiside, seminaride ja ümarlaudade organiseerimine;
- projektidega seonduva dokumentatsiooni korrashoid ja arhiveerimine;
- projektidega seotud aruandlus ja teavitamine;
- TASI strateegia rakendamine.

National Geographicu kollaste akende koostööprojekti „Elu kahe maailma piiril“ arendusspetsialist:

- Lõuna-Eesti ühised turundustegevused: Facebooki postitused, pakkumiste veebi hooldus ja info sisestamine iganädalaselt ettevõtete kohta;
- messide ettevalmistus, trükiste ülevaatamine, lisatrükkide tellimine, kollaste akende materjalide korraldamine messidele. Osalemine turismimessil Tourest 2016;
- töö raamatu „Elamused Lõuna-Eestis 2016-2017“ müügivõrgustikuga, uute müügikohtade leidmine ja müügilogistika organiseerimine;
- turundustegevused – raadio Elmar kampaania ettevalmistamine, näituste juhtimine, raamatu „Elamused Lõuna-Eestis 2016-2017“ presentatsioonid;
- koolitusprogrammis „Üheskoos Lõuna-Eesti tugevaks ja tuntuks!“ osalemine ja ettevõtjatega kontakti loomine;
- ettevõtetega suhtlemine ja infopäevadel osalemine erinevates maakondades;
- motiivatsiooni- ja koolitusreisid äriklientidele – pakkumiste väljatöötamine ja postituste tegemine, telefonimüük, pakettreiside koostamine;
- Lõuna-Eesti koostööprojekti ettevalmistamine, läbirääkimistel osalemine, hinnapakumiste võtmine, projekti kokkukirjutamisel abistamine.

2016. a olulisemad tegevused

TASi olulisemad tegevused aastal 2016 olid:

- uue perioodi esimese taotlusvooru (22.08-22.09.2016) ettevalmistamine (sh infopäevade läbiviimine, TASi taotlemise, menetlemise ja hindamise e-keskkonna uuendamine vastavalt uue perioodi meetmetele ja nõuetele, TASi seiresüsteemi väljaarendamise ettevalmistamine, TASi töökordade uuendamine, TASi hindamiskomisjoni moodustamine ja koolitamine) ning läbiviimine;
- NG projekti koostöö;
- Peipsimaa koostöö;
- koolitusprogrammide ja õppereiside läbiviimine;
- Maamessil osalemine;
- TASi juubelisündmuste läbiviimine.

Kokku kaasati 2016. a läbi erinevate ürituste üle 560 osaleja.

Tartumaa Arendusseltsi projektid

2016. a sai alguse Eesti Välisministeeriumi arengukoostöö programmist rahastatud projekt „Kogukonna juhitud kohaliku arengu põhimõtete tutvustamine ja rakendamine Moldovas“. Projektipartneriteks on Tartumaa Arendusselts, Pärnu Lahe Partnerluskogu ning Moldova Arenduse ja Sotsiaalsete Algatuste Instituut "Viitorul".

Projekti käigus tutvustatakse Moldovas kogukonna juhitud kohaliku arengu põhimõtteid (community-led local development e CLLD) ja luuakse eeldused nende rakendamiseks Eesti ja Moldova organisatsioonide koostöös. Eesti eksperdid tutvustavad teoreetilisi ja õiguslikke aspekte, mis on seotud CLLD rakendamisega EL regionaal- ja maaelu arengus tuginedes Eesti kogemustele ning selgitavad välja kohalikud asjaolud, mis võivad mõjutada CLLD ja LEADER-lähendamise rakendamist Moldovas. Kogutud info põhjal koostatakse juhend, mille põhjal saab Moldovas CLLD põhimõtetele vastavaid kohaliku arengu strateegiaid koostada. CLLD põhimõtete rakendamiseks koostatakse projekti käigus kaks näidisstrateegiat, mis loovad eeldused CLLD edasiseks rakendamiseks ning koostöökaks Eesti tegevusgruppidega.

TASi üldkoosolekul 23.09.2016 kinnitati 2 Tartumaa Arendusseltsi LEADERi siseriiklikku koostööprojekti: Elu kahe maailma piiril II etapp ja Peipsimaa ühisturundus.

Koostöö edendamine

Tartumaa Noortefond

2016. a esitati Tartumaa Noortefondile 15 projektitaotlust, millest rahastati 5 (toetus summas 2410,96 eurot).

Tartumaa Noorteinfo

2016. a koordineeris TAS koostöös Tartu Maavalitsuse ja Anne Noortekeskusega Tartumaa noorteinfo jagamist.

Peipsimaa koostöö

Tartumaa Arendusselts on 2010. a jaanuarist osalenud Peipsimaa piirkonna ümarlaudade tegevuses koos teiste Leader-tegevusgruppidega (Peipsi-Alutaguse Koostöökoda, Jõgevamaa Koostöökoda, Piiriveere Liider, Peipsi Kalanduspiirkonna Arendajate Kogu).

Aastal 2016 viidi ellu mitmeid tegevusi Peipsi piirkonna tutvustamiseks ja arendamiseks: osaleti turismimessidel Helsingis, Riias ja Tallinnas, valmisid Peipsi piirkonda tutvustav turismikaart, Peipsimaa sündmuste kalender 2016 (viies keeles) ning Peipsi toidu retseptidega seinakalender 2017, võõrustati Venemaa ja Valgevene ajakirjanikke ning toimus kolm Peipsimaa Koostööfoorumi koosolekut.

Lõuna-Eesti koostöö

Lõuna-Eesti LEADER-tegevusgruppidega koostöös viiakse ellu kuute maakonda hõlmavat kohaturundusprojekti „Elu kahe maailma piiril”.

Koostöös osalevad ajakiri National Geographic Eesti, Tartumaa Arendusselts, Põlvamaa Partnerluskogu, Võrumaa Partnerluskogu, Valgamaa Partnerluskogu, Piirveere Liider, Jõgevamaa Koostöökoda, Lõuna-Eesti Turism, EAS, Võrtsjärve SA, Peipsimaa Turism, Tartu linn, Valga linn, Mustvee linn, Setomaa Turism, Valgamaa Arenguagentuur, Otepää Turism, Põlvamaa Arenduskeskus, Võrumaa Arenguagentuur, Tartumaa Turism, Põlvamaa Turismiinfokeskus.

2016. a viidi koostöö raames ellu erinevaid turundustegevusi, osaleti messidel, valmistati ette jätkuprojekti (LEADERi siseriiklik koostööprojekt) ning toimusid läbirääkimised kollaste akende koostöö laienemise teemal.

2016. a jätkusid koolitusprogrammi „Üheskoos Lõuna-Eesti tugevaks ja tuntuks!“ tegevused (programm kestis 2016. a aprillini). Koolitusprogrammi eesmärkideks oli:

- uute toodete ja teenuste arendamine;
- olemasolevate toodete ja teenuste kvaliteedi tõstmine;
- koostööst ja võrgustumisest täiendava lisandväärtuse saavutamine oma ettevõttele/organisatsioonile;
- uute oskuste omandamine toodete ja teenuste müügiks Eestis ja rahvusvahelisel turul.

Koolitusprogrammis osales ligi 60 turismiga seotud Lõuna-Eesti ettevõtet ja organisatsiooni.

Koolitusprogrammi korraldusmeeskonda kuulusid Tartu Ülikooli Ettevõtlus- ja Innovatsioonikeskus ning Ideelabor, Tartu Teaduspark, Tartu Loomemajanduskeskus, Lõuna-Eesti Turism, Tartumaa Arendusselts, Lõuna-Eesti maakondlikud arenduskeskused ja Lõuna-Eesti LEADER-tegevusgrupid.

Koostöö Tartu Ärinõuandlaga

2016. a veebruarist kuni maini toimus koolitusprogramm Tartumaa puidu- ja metalliettevõtetele, mille eesmärgiks oli aidata ettevõtete juhtidel leida vastused järgmistele küsimustele:

- Millised on minu ettevõtte TOP 3 võimalused toodete või allhanketeenuste arendamiseks?
- Millised on täiendavad võimalused toodete ja allhanketeenuste kvaliteedi ning tootmisprotsesside efektiivsuse tõstmiseks?
- Millised uued oskused aitaksid mul suurendada toodete ja teenuste müüki Eestis ja rahvusvahelisel turul?
- Kuidas saaks minu ettevõtte senisest enam kasu koostööst ja võrgustumisest?

Koolitust korraldasid Tartumaa Arendusselts ja Tartu Ärinõuandla koostöös Puidutöötlemise ja mööblitootmise kompetentsikeskusega TSENER, Tartu Ülikooli Ettevõtlus- ja Innovatsioonikeskuse ning Tartu Teaduspargiga.

Koostööprojekt „Leader Inspired Network Community – LINC”

LINC on Austria, Saksamaa, Eesti ja Soome kohalike tegevusgruppide ja riiklike maaeluvõrgustiku üksuste algatus. LINC'i põhiliseks eesmärgiks on innovaatsiliselt edendada võrgustumist ja maaelu arendamise kogemuste vahetamist Euroopa LEADER-piirkondade vahel. Iga-aastasel Euroopa LEADER-konverentsil on tegevusgruppide arendusalase kogemuse vahetus kombineeritud spordivõistluste ja kulinaariaüritustega. 2016. aastal toimus LINC konverents Ungaris.

Projektide kinnitamine

2016. a viis TAS läbi uue programmiperioodi esimese taotlusvooru. Avatud olid kõik TASi meetmed (6 meetet). Taotlusi sai esitada perioodil 22.08-22.09.2016. Taotlusvooru laekus 72 projektitaotlust (sh 2 TASi projektitaotlust). Tehnilise kontrolli läbisid ning hindamisele esitati 57 projektitaotlust. TASi juhatuse otsusega 18.11.2016 kinnitati 23 projektitaotlust.

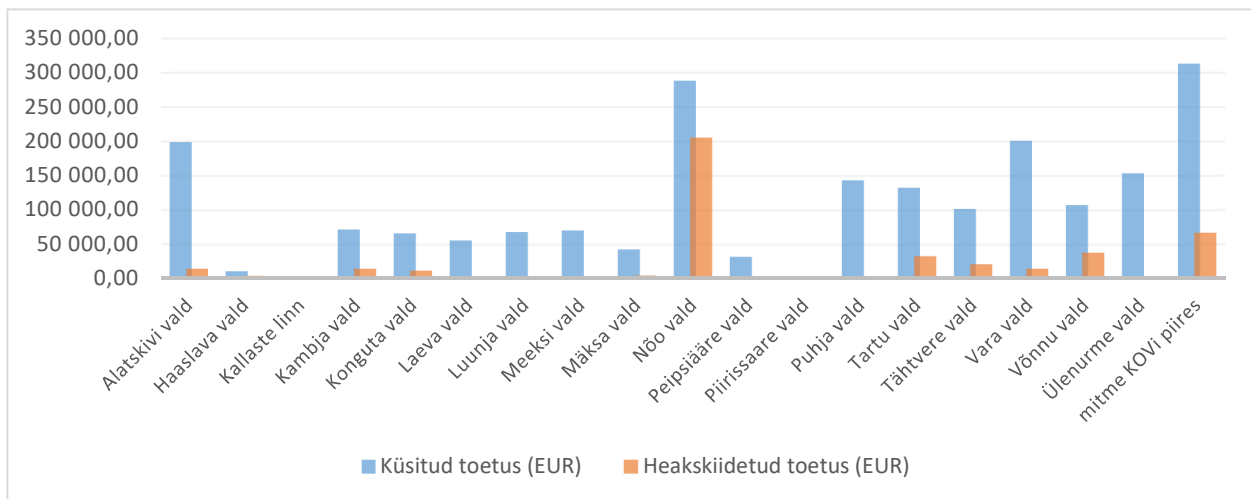
TASi üldkoosolekul 23.09.2016 kinnitati 2 Tartumaa Arendusseltsi LEADERi siseriiklikku koostööprojekti: Elu kahe maailma piiril II etapp ja Peipsimaa ühisturundus.

Seega said taotlusvooru esitatud projektitaotlustest kinnitamise otsuse 25 projektitaotlust, mis on 34,7% esitatud projektitaotlustest ning rahaliselt ca 24%.

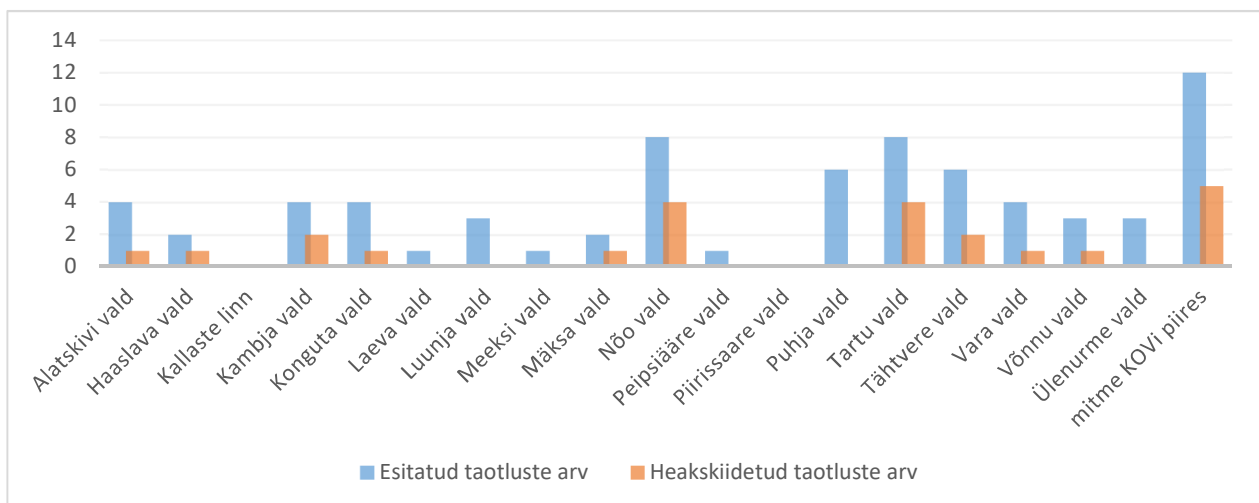
Tabel 1. Projektitaotluste eelarve 2016. a

Meede	Eelarve 2016	Kinnitatud projektid 2016	Jääk 2017
1.1 Väiketootmise ja teenuste arendamine	120 000	120 000	0
1.2 Turismiettevõtluse arendamine	120 000	115 056,26	4943,74
2.1 Kohalike traditsioonide hoidmine ja arendamine	100 800	100 800	0
2.2 Noorte aktiveerimine	43 200	43 200	0
3.1 TASI piirkonda jäävate võrgustike loomine ja arendamine	38 400	28 321,92	10078,08
3.2 Regionaalse ja rahvusvahelise koostöö edendamine	34 386	20389,08	13996,92
KOKKU	456 786	427 767,26	29 018,74

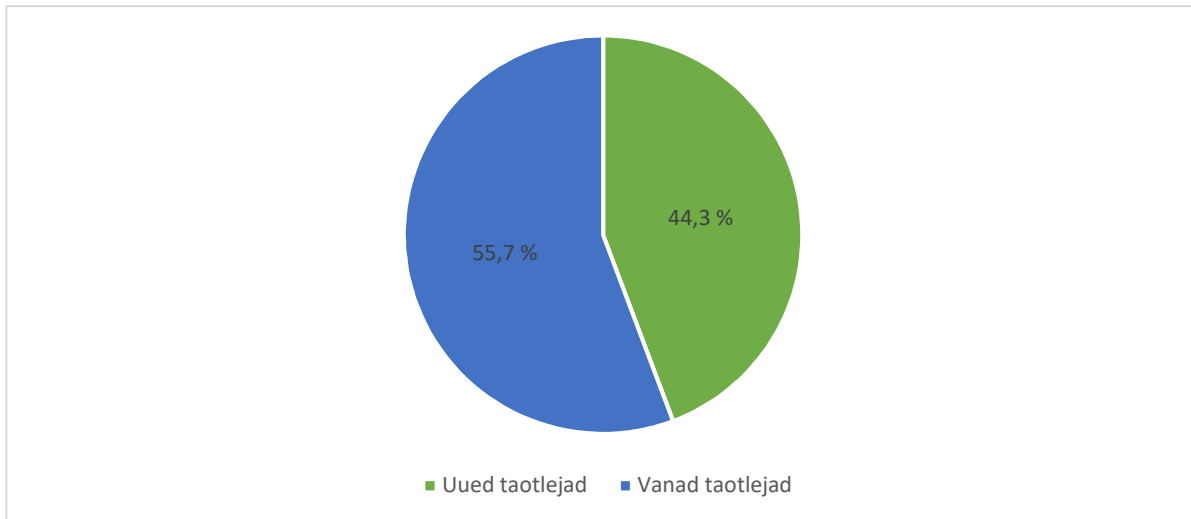
Joonis 1. 22.09.2016 taotlusvooru esitatud ja heakskiidetud taotlused toetussummade lõikes (EUR)

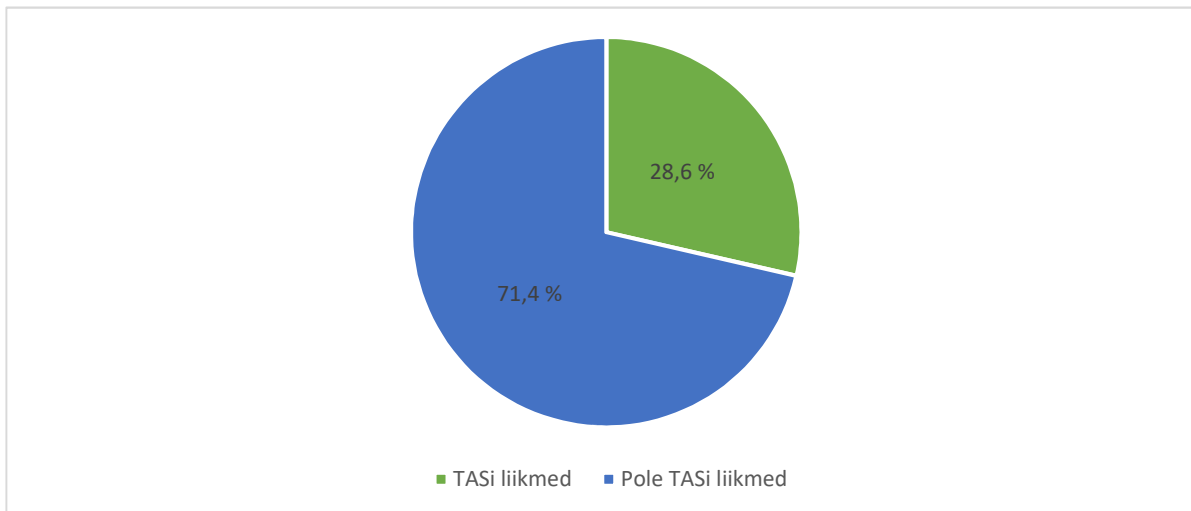
Joonis 2. 22.09.2016 taotlusvooru esitatud ja heakskiidetud taotlused KOVide lõikes (tk)

Joonis 3. 22.09.2016 taotlusvooru uute taotlejate poolt esitatud taotlused (%)

Joonis 4. 22.09.2016 taotlusvooru TASI liikmete poolt esitatud taotlused (%)

Tegevused aastal 2017

Peamised tegevused:

- seiresüsteemi väljaarendamine ja rakendamine (jaanuar-veebuar);
- TASI taotlemise keskkonna ja dokumentatsiooni ülevaatamine lähtudes esimese taotlusvooru kogemusest ja vajalike korrektuuride tegemine (jaanuar);
- taotlusvooru läbiviimine, menetlemine ja hindamine (märts-aprill; september-oktoober);
- TASI projektide rakendamine toetamaks TASI strateegia meetmete edukat rakendamist ettevõtluse, kogukondade ja noorte ning võrgustike valdkondades (NG, Peipsimaa, Noortefond, rahvusvahelised koostööprojektid) (jaanuar-detsember);
- sünergilise koostöö arendamine teadusasutustega ja teiste arendusorganisatsioonidega, koolitusprogrammid, ühisprojektid (jaanuar-detsember);
- juhatuse ja hindamiskomisjoni koolitused;
- mobiilpositsioneerimise uuring.

Suuremad sündmused:

- Peipsimaa V Arengufoorum (12. jaanuar);
- turismimesseidel ja Maamessil osalemine (aprill);
- kollase akna paigaldamine Piirissaarele (juuni);
- Peipsimaa suur toidupidu, Hiiumaa annab üle Eesti maitsete piirkonna tiitli (1. mai);
- TASI tegevmeeskonna ja juhatuse koolitusreis Luksemburgi (9.-11. mai);
- Peipsi Järvefestival (juuli);
- TASI liikmete õppereisid väiketootmise ja innovatsiooni teemal (mai, august, november);
- koolitusprogramm turismiettevõtjatele ja toidutootjatele (sügis).
-

Peamised finantssuhtarvud:	2016	2015
Likviidsuskordaja (raha/ lühiajalised kohustused)	0,29	0,16
Omatulu määär (tulu ettevõtlusest+muud tulud/ / tulud kokku)	0,16	0,30
Kogutulude muutus %		
(kogutulude muutus/ eelmise perioodi kogutulu)	+19%	-6%

Ramatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2016	31.12.2015	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	28 022	12 873	2
Nõuded ja ettemaksud	70 018	74 723	3
Kokku käibevarad	98 040	87 596	
Kokku varad	98 040	87 596	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Laenukohustised	0	57 000	6
Võlad ja ettemaksud	97 300	24 883	7
Kokku lühiajalised kohustised	97 300	81 883	
Kokku kohustised	97 300	81 883	
Netovara			
Eelmiste perioodide akumulieeritud tulem	5 713	12 699	
Aruandeaasta tulem	-4 973	-6 986	
Kokku netovara	740	5 713	
Kokku kohustised ja netovara	98 040	87 596	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2016	2015	Lisa nr
Tulud			
Liikmetelt saadud tasud	15 208	14 979	8
Annetused ja toetused	200 134	136 655	9
Tulu ettevõtlusest	17 972	53 069	10
Muud tulud	21 899	10 566	11
Kokku tulud	255 213	215 269	
Kulud			
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-216 661	-131 705	12
Mitmesugused tegevuskulud	-39 345	-79 222	13
Tööjõukulud	-1 480	-7 207	14
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	0	-180	
Muud kulud	0	-350	
Kokku kulud	-257 486	-218 664	
Põhitegevuse tulem	-2 273	-3 395	
Intressikulud	-2 684	-3 591	
Muud finantstulud ja -kulud	-16	0	
Aruandeaasta tulem	-4 973	-6 986	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2016	2015	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Liikmetelt laekunud tasud	15 376	15 699	
Laekunud annetused ja toetused	285 496	162 890	
Laekumised kaupade müügist ja teenuste osutamisest	34 393	68 744	
Muud põhitegevuse tulude laekumised	4 200	10 566	
Väljamaksed tarnijatele kaupade ja teenuste eest	-153 058	-147 827	
Väljamaksed töötajatele	-107 535	-86 807	
Muud rahavood põhitegevusest	-4 023	-2 331	
Kokku rahavood põhitegevusest	74 849	20 934	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenud	10 000	99 116	6
Saadud laenude tagasimaksed	-67 000	-108 116	6
Makstud intressid	-2 684	-3 591	
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-59 684	-12 591	
Kokku rahavood	15 165	8 343	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	12 873	4 530	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	15 165	8 343	
Valuutakursside muutuste mõju	-16	0	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	28 022	12 873	2

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

	Kokku netovara	
	Akumuleeritud tulem	
31.12.2014	12 699	12 699
Aruandeaasta tulem	-6 986	-6 986
31.12.2015	5 713	5 713
Aruandeaasta tulem	-4 973	-4 973
31.12.2016	740	740

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Tartumaa Arendusselts MTÜ (TAS) 2016. a. aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti Vabariigi hea raamatupidamistavaga. Hea raamatupidamistava tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuspõhimõtetele ning selle põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, Eesti Vabariigi Raamatupidamise Toimkonna poolt väljaantud juhendites ning Vabariigi Valitsuse ja rahandusministri vastavasisulistes määrustes.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Raha

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha, arvelduskontode jääke.

Rahavoogude aruanne on koostatud otsemeetodi kohaselt. Rahavoogude aruandes kajastuvad "Väljamaksed töötajatele" real väljamaksed töötasude, seotud maksude ja lähetuskulude osas.

Nõuded ja ettemaksed

Ostjatelt laekumata arved on bilansis hinnatud lähtuvalt tõenäoliselt laekuvatest summadest. Seejuures hinnatakse iga konkreetse kliendi laekumata arveid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime ning võimalike vaidluste kohta.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Põhivara võetakse arvele soetamismaksumuses, mis koosneb ostuhinnast, mittetagastavatest maksudest ja muudest põhivara kasutuselevõtuga otseselt seonduvatest väljaminekutest. Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarse amortisatsiooni meetodit. Amortisatsiooninorm määratakse igale põhivara objektile eraldi sõltuvalt selle kasulikust tööeest.

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 1278

Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

Põhivara grupi nimi	Kasulik eluiga
Arvutid, kontoritehnika	5 aastat

Rendid

Rendilepingut loetakse kapitalirendiks juhul, kui kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule; vastasel juhul loetakse rendilepingut kasutusrendiks.

Kapitalirendi tingimustel renditud vara kajastatakse rendi jõustumise hetkel bilansis põhivara ja kohustusena. Rendileandjale makstavad renditasud jagunevad põhiosa tagasimakseteks ja finantskuluks.

Kasutusrendi tasutavad maksed kajastatakse kuluna ühtlaselt kogu rendiperioodi jooksul, sõltumata sellest, millal maksed tegelikult aset leiavad.

Finantskohustised

Kõik finantskohustised (võlad tarnijatele, viitvõlad ning muud lühiajalised kohustused) võetakse arvele nende soetusmaksumuses ja kajastatakse bilansis maksmisele kuulavas summas.

Annetused ja toetused

Tegevuskulude sihtotstarbeliste toetuste ja annetuste kajastamisel lähtutakse tulude-kulude vastavuse printsiibist.

Sihtfinantseerimist kajastatakse tuluna nendes perioodides, mil leiavad aset kulud, mille kompenseerimiseks sihtfinantseerimine on mõeldud.

Tegevuse sihtfinantseerimist kajastatakse tuluna siis, kui sihtfinantseerimine muutub sissenõutavaks ja sihtfinantseerimisega seotud võimalikud tingimused on täidetud.

Tulud

Tulu sisseastumis-ja liikmemaksudest kajastatakse arvete esitamisest.

Tulud on kirjendatud tekkepõhiselt, tulude ja kulude vastavuse printsiibist lähtudes.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2016	31.12.2015
Pangakontod	28 022	12 873
Kokku raha	28 022	12 873

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2016	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	5 169	5 169	
Ostjatelt laekumata arved	5 457	5 457	
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	-288	-288	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	87	87	4
Muud nõuded	760	760	
Viitlaekumised	760	760	
Ettemaksed	657	657	
Muud makstud ettemaksed	657	657	
Laekumata sihtfinantseerimine	63 345	63 345	
Kokku nõuded ja ettemaksed	70 018	70 018	

	31.12.2015	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	6 628	6 628	
Ostjatelt laekumata arved	6 628	6 628	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	53	53	4
Muud nõuded	47	47	
Viitlaekumised	47	47	
Laekumata sihtfinantseerimine	67 995	67 995	
Kokku nõuded ja ettemaksed	74 723	74 723	

Seisuga 31.12.2016 on PRIA poolt kinnitamata nõudeid summas 63 345 eurot.

Bilansipäeva järgselt on need nõuded PRIA poolt täissummas kinnitatud. Juhtkonna hinnangu kohaselt laekuvad kõik laekumata sihtfinantseerimise nõuded vastavuses PRIA poolt teostatavale menetluskorrale.

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

	31.12.2016		31.12.2015	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Käibemaks	0	404	53	2 005
Üksikisiku tulumaks	0	2 918	0	2 555
Sotsiaalmaks	0	5 356	0	4 772
Kohustuslik kogumispension	0	250	0	198
Töötuskindlustusmaksed	0	312	0	287
Ettemaksukonto jääk	87			
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	87	9 240	53	9 817

Lisa 5 Kasutusrent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2016	2015
Kasutusrendikulu	2 896	2 299
Järgmiste perioodide kasutusrendikulu mittekatkestatavatest lepingutest		
	31.12.2016	31.12.2015
12 kuu jooksul	3 536	2 346
1-5 aasta jooksul	4 032	5 667

Lisa 6 Laenukohustised

(eurodes)

	31.12.2016	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta			
Laenukohustised kokku	0	0	0	0			
	31.12.2015	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta			
Lühiajalised laenud							
Muud laenukohustused asutustele	57 000	57 000			5%	EUR	mai.2016, aug.2016
Lühiajalised laenud kokku	57 000	57 000					
Laenukohustised kokku	57 000	57 000					

Lisa 7 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2016	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	2 180	2 180	
Võlad töövõtjatele	10 210	10 210	
Maksuvõlad	9 240	9 240	4
Saadud ettemaksed	75 670	75 670	
Tulevaste perioodide tulud	18 246	18 246	
Muud saadud ettemaksed	57 424	57 424	
Kokku võlad ja ettemaksed	97 300	97 300	
	31.12.2015	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	7 953	7 953	
Võlad töövõtjatele	5 503	5 503	
Maksuvõlad	9 817	9 817	4
Muud võlad	30	30	
Muud viitvõlad	30	30	
Saadud ettemaksed	1 580	1 580	
Tulevaste perioodide tulud	1 580	1 580	
Kokku võlad ja ettemaksed	24 883	24 883	

Tulevaste perioodide tulude all kajastub saadud projektitoetuse tulu, mis on mõeldud nende projektikulude kompenseerimiseks, mis leiavad aset 2017. aastal.

Muude saadud ettemaksete all kajastub ettemaks PRIA-lt, mille tagasimakse tähtaeg saabub vastavuses PRIA poolt teostatavale menetluskorrale.

Lisa 8 Liikmetelt saadud tasud

(eurodes)

	2016	2015
Mittesihotstarbelised tasud		
Liikmemaksud	15 208	14 979
Kokku liikmetelt saadud tasud	15 208	14 979

Lisa 9 Annetused ja toetused

(eurodes)

	2016	2015
Sihtfinantseerimine PRIA-It -Leader meede	183 554	112 256
Sihtfinantseerimine PRIA-It - ühekordsed projektid	0	299
Muu sihtfinantseerimine	16 580	24 100
Kokku annetused ja toetused	200 134	136 655
sh eraldis kohaliku omavalitsuse eelarvest	14 580	24 100
sh		
Tartu Linnavalitsuse eraldised	3 000	6 500
Tartu Maavalitsuse eraldis	10 000	9 600
Valga Linnavalitsuse eraldis	0	3 000
Tartu Omavalitsuste Liit	1 580	5 000

Lisa 10 Tulu ettevõtlusest

(eurodes)

	2016	2015
Piirkondliku elu edendavate kaupade ja teenuste müük, s.h. trükiste väljaandmine, koolituste korraldamine jmt	7 495	46 736
Seminaride ja õppereiside korraldusteenused	10 477	6 333
Kokku tulu ettevõtlusest	17 972	53 069

Lisa 11 Muud tulud

(eurodes)

	2016	2015
Osalustasude tulud	7 790	0
Muud laekumised kaerahastamislepingu alusel	4 200	10 548
Vahendatud teenuste tulud	9 889	0
Muud	20	18
Kokku muud tulud	21 899	10 566

Lisa 12 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud (eurodes)

	2016	2015
Üür ja rent	-11 790	-8 323
Mitmesugused bürookulud	-8 822	-7 200
Uurimis- ja arengukulud	-6 740	-1 435
Lähetuskulud	-1 570	-1 280
Koolituskulud	-4 470	-1 000
Tööjõukulud	-106 132	-73 261
Infopäevade ja seminaride korraldamine	-7 947	-4 931
Õppereisidel ja seminaridel osalemise kulud	-30 158	-12 118
Muud rakenduskava kulud	-21 186	-12 112
Muud otsesed projektikulud	-17 846	-10 045
Kokku sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-216 661	-131 705

Lisa 13 Mitmesugused tegevuskulud (eurodes)

	2016	2015
Riiklikud ja kohalikud maksud	-1	-4
Kulu ebatöenäoliselt laekuvatest nõuetest	-288	-321
Noortefond	-3 000	-3 500
Kindlustuskulu	0	-199
Projekti- ja rakenduskavakulude omafinantseering	-4 345	-28 279
Puhkusereserv	0	-139
NG ja kupongiraamatu projekti kulud	-19 376	-45 309
Vahendatud teenuste kulud	-11 968	0
Muud	-367	-1 471
Kokku mitmesugused tegevuskulud	-39 345	-79 222

Lisa 14 Tööjõukulud (eurodes)

	2016	2015	Lisa nr
Palgakulu	-80 904	-60 286	
Sotsiaalmaksud	-26 706	-20 321	
Kokku tööjõukulud	-107 610	-80 607	
Sellest kajastatud sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsese kuluna	-106 130	-73 261	12
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	4	3	

Lisa 15 Seotud osapooled

(eurodes)

Liikmete arv majandusaasta lõpu seisuga		
	31.12.2016	31.12.2015
Juriidilisest isikust liikmete arv	115	111

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

	31.12.2016		31.12.2015	
	Nõuded	Kohustised	Nõuded	Kohustised
Asutajad ja liikmed	452	0	528	0
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	1 223	0	120	78

2016	Ostud	Müügid	Antud laenud	Antud laenude tagasimaksed	Saadud laenud	Saadud laenude tagasimaksed
Asutajad ja liikmed	3 844	3 517	0	0	0	0
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	1 877	8 283	0	0	0	0
2015	Ostud	Müügid	Antud laenud	Antud laenude tagasimaksed	Saadud laenud	Saadud laenude tagasimaksed
Asutajad ja liikmed	1 102	813	0	0	0	0
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	5 458	1 535	0	0	0	0

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2016	2015
Arvestatud tasu	37 191	30 985

Aruandeaasta ostud seotud osapooltelt jagunevad alljärgnevalt:

a) ostud liikmetelt summas 3 844 eur - teenuste soetamine (seminaride ja koosolekute korraldamise ja toitlustamise teenused);

b) ostud tegev- ja kõrgem juhtkonnalt ning nendega seotud ettevõtetest summas 1 877 eur - teenuste soetamine (seminaride ja koosolekute korraldamise ja toitlustamise teenused).

Aruandeaasta müügid seotud osapooltele jagunevad alljärgnevalt:

a) müügid liikmetele summas 3 517 eur - teenuste müük (seminaride, koolituste, Maamess 2016 osalustasu arved);

b) müügid tegev- ja kõrgem juhtkonnale ning nendega seotud ettevõtetele summas 8 283 eur - kaupade müük summas 88 eur (sooduskupongide raamatud) ning teenuste müük 8 195 eur (seminaride, koolituste, Maamess 2016 osalustasu arved).

Juhatuse liikmetele ei ole ettenähtud lepingu lõpetamisega või ametist lahkumisega seotud hüvitisi ja kompensatsioone.

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 13.04.2017

Tartumaa Arendusselts (registrikood: 80240283) 01.01.2016 - 31.12.2016 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
TÕNU MURU	Juhatuseliige	25.05.2017
TAIVO PRANTS	Juhatuseliige	25.05.2017
GEA JÄRVELA	Juhatuseliige	25.05.2017
Resolutsioon:	Allkirjastan	
LIIS PÄRTELPOEG	Juhatuseliige	26.05.2017
NIKOLAI MÄNNIK	Juhatuseliige	26.05.2017
PRIIT LOMP	Juhatuseliige	29.05.2017
ALEKSANDR ŠIROKOV	Juhatuseliige	31.05.2017
AIN AVI	Juhatuseliige	31.05.2017
LILIAN SAAGE	Juhatuseliige	13.04.2017

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Tartumaa Arendusselts üldkoosolekule

Oleme üle vaadanud Tartumaa Arendusselts raamatupidamise aastaaruande, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2016, nimetatud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta koostatud kasumiaruannet, omakapitali muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet, raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisasid. Ülevaadatud raamatupidamise aastaaruanne on esitatud lehekülgedel 10 kuni 21.

Juhtkonna vastutus raamatupidamisaruannete eest

Juhtkond vastutab selle eest, et see raamatupidamise aastaaruanne koostatakse ja esitatakse õiglaselt kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga, ning sellise sisekontrolli eest, mida juhtkond peab vajalikuks sellise raamatupidamise aastaaruande koostamiseks, mis on vaba olulisest, kas pettusest või veast tingitud väärkajastamisest.

Vandeaudiitori kohustus

Meie kohustuseks on avaldada kokkuvõtte raamatupidamise aastaaruande kohta. Ülevaatus viidi läbi kooskõlas ülevaatuses töövõtude rahvusvahelise standardiga (ISRE) (Eesti) 2400 (muudetud) "Möödunud perioodide finantsaruannete ülevaatamise teenus". ISRE (Eesti) 2400 (muudetud) nõuab meilt kokkuvõtte tegemist selle kohta, kas me oleme saanud teadlikuks millestki, mis paneks meid uskuma, et raamatupidamise aastaaruanne tervikuna ei ole kõigis olulistest osades koostatud kooskõlas rakendatava finantsaruandluse raamistikuga. Selle standardi kohaselt oleme ka kohustatud järgima asjassepuutuvaid eetikanoõudeid.

Raamatupidamise aastaaruande ülevaatus kooskõlas ISRE (Eesti) 2400-ga (muudetud) on piiratud kindlust andev töövõtt. Ülevaatuses käigus viiakse läbi protseduurid, mis eelkõige tähendab järelepäringute tegemist juhtkonnale ja teistele isikutele majandusüksuses (nagu asjakohane) ja analüütiliste protseduuride rakendamist, ning hangitud tõendusmaterjali hindamist.

Ülevaatuses käigus läbiviidud protseduurid on palju vähem mahukad kui rahvusvaheliste auditeerimise standarditega kooskõlas tehtud auditi käigus läbiviidud protseduurid. Seetõttu ei avalda me nende finantsaruannete kohta auditiarvamust.

Kokkuvõtte

Ülevaatuses põhjal ei saanud me teadlikuks millestki sellisest, mis paneks meid uskuma, et raamatupidamise aastaaruanne ei esita kõigis olulistest osades õiglaselt Tartumaa Arendusselts finantsseisundit seisuga 31.12.2016 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga.

/digitaalselt allkirjastatud/

Toivo Alajõe

Vandeaudiitori number 220

Audiitorbüroo Fides OÜ

Audiitorettevõtja tegevusloa number 234

Vanemuise 21 a, Tartu linn, Tartu maakond, 51014

17.04.2017

Audiitorite digitaalallkirjad

Tartumaa Arendusselts (registrikood: 80240283) 01.01.2016 - 31.12.2016 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
TOIVO ALAJÕE	Vandeaudiitor	17.04.2017

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	Põhitegevusala
Piirkondlikku/kohalikku elu edendavad ja toetavad ühendused ja fondid	94992	Jah

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 7430088
Mobiiltelefon	+372 53409873
E-posti aadress	kristiina@tas.ee